

LAKIALOITE 74/2010 vp

Laki perustuslain 63 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Lakialoitteessa ehdotetaan perustuslakia muutettavaksi niin, että ministerin tulisi sidonnaisuuksiaan koskevassa selvityksessä eduskunnalle eritellä omien tietojensa lisäksi hänen perheenjäsentensä omistukset elinkeinotoiminnassa, omistukset yrityksissä ja heidän muu merkittävä varallisuutensa. Ministerin perheenjäsenillä tarkoitetaan tässä lakialoitteessa ministerin puolisoa ja ministerin lasta, lapsenlasta, vanhempia sekä isovanhempia.

Nykyinen perustuslain 63 §:n 2 momentin säännös ministerin sidonnaisuuksien ilmoittamisesta eduskunnalle ei yksiselitteisesti koske ministerin läheisiä, vaikka elinkeinotoiminta tai omistus yrityksessä tai yrityksissä läheisten piirissä voi olla keskittynyt tavalla, joka saattaa ministerin jääviksi päättämään tiettyä yritystä tai tahoa koskevista asioista. Omistuksen hajauttaminen esimerkiksi puolison ja lasten nimiin ei asiallisesti muuta ministerin sidonnaisuutta, jos elinkeinotoiminta tai omistus on merkittävää jossakin tietyssä yrityksessä.

Ministerin tehtävässä toimiva voi saada sisäpiiritietoa, jonka hyväksikäyttäminen osakemarkkinoilla ei ole sallittua. Ministerien toiminnan on oltava läpinäkyvää ja omassa sekä perheen yritysvarallisuudessa ja omistuksissa ta-

pahtuvat muutokset on selvitettävä eduskunnalle.

Vaikka kyseessä ei olisikaan ministerin mahdollinen jääviys johonkin yksityiseen yritykseen nähden, sidonnaisuus omistuksen kautta voi olla merkittävää tietoa, jos ministeri voi omalla hallinnonalallaan vaikuttaa omistamansa tai hänen perheenjäsentensä omistaman yrityksen toimintaedellytyksiin. Myös perheenjäsenten omistamisen tai yritystoiminnan kautta syntyy sidonnaisuuksia, jotka voivat horjuttaa julkista luottamusta ministerin virkatehtävien asialliseen hoitamiseen, elleivät sidonnaisuudet ole tiedossa ja siten yksittäisestä päätöksestä pidättäytyminen valvottavissa. Sen vuoksi perheenjäsenten elinkeinotoiminnan, omistusten yrityksissä ja muun merkittävän varallisuuden tulee kuulua ministerin ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Eduskunnalle annettavan selvityksen yksityiskohtaisesta sääntelystä voidaan antaa tarkempia määräyksiä valtioneuvostosta annetussa laissa (175/2003).

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perustuslain 63 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla,
muutetaan Suomen perustuslain 63 §:n 2 momentti seuraavasti:

63 §

Ministerin sidonnaisuudet

Ministerin on viivytyksettä nimitetyksi tullaan annettava eduskuntaa varten selvitys elinkeinotoiminnastaan, omistuksistaan yrityksissä ja muusta merkittävästä varallisuudestaan sekä ministerin perheenjäsenten vastaavasta elinkeinotoiminnasta, omistuksista yrityksissä ja heidän muusta merkittävästä varallisuudestaan sekä

sellaisista ministerin virkatoimiin kuulumattomista tehtävistään ja muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen toimintaansa valtioneuvoston jäsenenä. Ministerin perheenjäsenellä tarkoitetaan ministerin puolisoa ja ministerin lasta, lapsenlasta, vanhempia sekä isovanhempia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2010

Markus Mustajärvi /vas